

Pentecosta brasilera

Bolsonaro vs. Lula. Pentecostalisme vs. Catolicisme. Capital vs. Treball. Liberalisme vs. Socialisme. Evangeli de la prosperitat vs. Teologia de l'alliberament. Autoritarisme vs. Democràcia. Trump vs. Biden. Rússia vs. Europa. Putin vs. Von Der Leyen. En la clau d'aquestes rivalitats i oposicions es podria entendre el que ha passat al Brasil en aquestes eleccions presidencials de 2022, quan totes les narratives accentuen el gran suport rebut dels pentecostals i evangèlics a Bolsonaro, mentre Lula gaudia del suport de la classe popular i treballadora. Què ha passat? Com es pot entendre? De fet, les pàgines dels diaris van plenes d'anàlisis fixant-se en l'un o l'altre aspecte de la complexitat d'aquesta contesa. Aquí vull incidir en l'aspecte religiós del pols mantingut en el cinquè país més extens del món, en una economia creixent, amb grans potencialitats, però igualment amb grans reptes per davant, com és la pròpia justícia social o els equilibris ecològics a mantenir.

El Brasil s'ha revelat com el gran banc de proves del gran creixement de les Esglésies evangèliques en el món, que aquí sovint són referides genèricament com a pentecostals. Tot fa pensar que aquest creixement ha de continuar al llarg i ample del món, precisament pels seus llaços estrets amb l'expansió global. El seu creixement arriba fins a la nostra Europa de la mà de moviments amb nostàlgies de moralitat medieval, que sedueixen la jerarquia per la seva pietat, però sobretot per la seva obediència cega a les ordres que venen de dalt, sense contestació de la base, sinó pràcticament amb una transmissió de pinyó fix de les consignes més conservadores i retrògrades, de dalt cap a baix, dels pastors a les ovelles, reproduint els mecanismes més autoritaris.

Aquest és un mecanisme molt atractiu de potenciar per part dels qui dirigeixen, no tan sols les Esglésies evangèliques, sinó de la mateixa Església catòlica. De fet, uns moviments molt estimats i protegits pels papes Joan Pau II i Benet XVI, però que amagaven una gran corrupció en el seu interior, pel que fa a l'amor als diners i als abusos de poder, acabant per fer bullir una creixent mala premsa, la qual es pot situar en l'origen del descrèdit actual de l'Església. A tot plegat se li suma la lluita ideològica interior de la mateixa organització, on els corrents retrògrads, repressius i de dretes més recalcitrants i refractaris han aconseguit el poder en els últims quaranta anys; dedicant-se a reprimir els teòlegs progressistes sota qualsevol pretext, com ara el jesuïta

Jacques Dupuis (+2004), o a castigar a plaer els teòlegs de l'Alliberament condemnant-los als inferns. No diguem ja la postura envers la moral sexual, ficant-se en els indrets més privats, controlant les decisions directes dels creients, fins i tot a l'hora d'anar a combregar, i amagant la llibertat de consciència confiada per Déu a cadascú.

Amb la macedònia de tots aquests elements, s'obté el resultat d'una Església Catòlica reprimida, avergonyida, poruga, temerosa i amb molt poca iniciativa particular, social i comunitària, que tan sols té feina a plànyer-se que les coses li van malament, que

la gent no creu, que no acudeix als temples ni als sagraments, perquè aquests han deixat de tenir sentit per a la població, precisament perquè no responen a la vida, ni a les preocupacions més generals. Els bisbes no són rellevants. A Catalunya, qui se'ls escolta? Quin hi ha que sigui un punt de referència o que les seves paraules siguin rebudes amb autoritat, no tan sols dins de la cleda, sinó en

l'àgora social? Els bisbes, com els capellans, s'han acabat convertint en funcionaris d'una institució, molt important això sí per la seva implantació i la seva història, però poc significativa socialment. Convertida l'Església en una nosa, què es fa amb els enderris? Doncs apartar-los, llençar-los!

Brasil ens deixa una lliçó no tan sols política, econòmica i social sinó espiritual i religiosa. Tothom té el seu déu, sigui el del progrés, sigui el del benestar, el de la justícia social, del diner, del poder, de l'èxit, del plaer o de la llibertat. La proposta de l'Evangelisme té molt clar que els seus fidels obeiran en tot els seus pastors, perquè aquests els assenyalen el camí de la prosperitat, mentre en l'ordre moral es conjuren per un conservadorisme que encara ha de venir i que solleva moltes conquestes progressistes assolides per l'Europa postcristiana: des de l'avortament, passant pel divorci i arribant fins a l'eutanàsia; un còctel de difícil degustació.

Mentrestant, el papa Francesc, provinent d'aquelles latituds de la fi del món, tocat per la teologia dels pobres i dels descartats, continua cridant a la justícia social. És ben veritat que si en algun lloc del món la població ha assolit unes fites de llibertat i progrés social és Europa, on el cristianisme arrela i es desplega des de fa més de dos mil anys, però ves que tot allò que s'ha aconseguit es pugui perdre en un obrir i tancar d'ulls. L'Església Catòlica ha de continuar reivindicant amb mots, però sobretot amb fets, que continua sent l'ànima del món.